

3. Бойчик І. М. Економіка підприємства: навч. посіб. / І. М. Бойчик. – 2-е вид., доповн., перероб. – К.: Атіка, 2007. – 528 с.

Русс Д. А.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

МЕТОДИ ОПТИМІЗАЦІЇ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Ефективність роботи підприємств є одним із головних критеріїв швидких темпів підвищення стану економіки. Рівень ефективності праці господарюючих суб'єктів у ринковій економіці є результатом їх фінансового стану, що викликає необхідність дослідити проблему управління фінансовими потоками підприємства, взаємозалежності інвестиційної та фінансової стратегій підприємств.

Варто звернути увагу на те, що за інвестиційним розвитком постійно ведеться моніторинг на рівні державного управління, але на сучасному рівні розвитку економіки України існує необхідність постійної модернізації стратегічних напрямків підвищення ефективності інвестиційного сектора економіки на міжрегіональному та регіональному рівнях. Світовим досвідом напрацьована велика кількість методів інноваційно-інвестиційного аналізу, але їх застосування в нинішніх умовах мають певні труднощі з адаптації до вітчизняної економіки [1].

В процесі управління фінансовими потоками важливим є елемент їх оптимізації. Його роль полягає у виборі кращої форми організації фінансових потоків, звертаючи увагу на особливості й умови діяльності підприємства. Метою оптимізації грошових потоків є підтримання фінансово стабільного підприємства з утриманням ліквідності у нормальних межах, а задача – в ефективному розподілі платіжних засобів.

Основна мета оптимізації грошових потоків:

- підтримка збалансованості грошових виплат і надходжень;
- збереження синхронності здійснення витрат і формування доходів у просторі та часі;
- забезпечення підвищення чистого грошового потоку підприємства у прогностичному періоді [2].

Заходи щодо оптимізації грошових потоків надають можливість збалансувати обсяги вхідних та вихідних потоків, зберегти синхронність їх формування в часі, а також приріст чистого грошового потоку підприємства.

Існує два види грошових потоків, що негативно впливають на підсумки господарської діяльності підприємства – надлишковий та дефіцитний. Дефіцитний потік сприяє спаду ліквідності та платоспроможності підприємства, а надлишковий – знеціненню вільних коштів, внаслідок інфляції, уповільненню оборотності капіталу, а також може призвести до зникнення потенційного доходу від залучення грошей в інвестиційній чи операційній діяльності. Саме з цих причин, необхідно збалансувати об'єм фінансових потоків, через відповідність обсягів негативного та позитивного грошових потоків [3].

Методи оптимізації грошових потоків є різними для дефіцитного та надлишкового потоків. Методи оптимізації надлишкового грошового потоку пов'язані із підтримкою росту інвестиційної активності корпорації, а методи оптимізації дефіцитного (негативного) грошового потоку залежать від часу його виникнення – короткострокового або довгострокового періоду.

Таблиця 1. Методи оптимізації грошових потоків.

Методи оптимізації надлишкового грошового потоку:	
<ul style="list-style-type: none"> - підвищення обсягу капіталовкладень, які спрямовані на оновлення основного капіталу; - зниження витрат часу на проектування і будівництво об'єктів виробництва; - застосування заходів щодо диверсифікації своєї продукції і ринків її збуту; - збільшення обсягу портфельного інвестування; - погашення довгострокових кредитів до строку (за погодженням з банками). 	
Методи оптимізації дефіцитного грошового потоку (способи досягнення збалансованості грошового потоку)	
У короткостроковому періоді	У довгостроковому періоді
<ul style="list-style-type: none"> - Прискорення залучення коштів, за рахунок: повна передплата за реалізовану продукцію, яка має підвищений попит у споживачів; залучення нових методів ре-фінансування дебіторської заборгованості; надання комерційного кредиту покупцям товару за скороченим терміном - Уповільнення витрачання коштів, за рахунок: підвищення терміну надання корпорації-виробнику комерційного кредиту; заміни придбання капітальних активів на лізинг; переказ короткострокових кредитів у довгострокові, що надасть можливість зробити реструктуризацію кредитного портфеля і т.д. 	<ul style="list-style-type: none"> - Підвищення обсягів позитивного грошового потоку, за рахунок: додаткової емісії акцій; продажу фінансових активів, що належать до інвестиційного портфелю; залучення стратегічних інвесторів, з метою збільшення обсягів власного капіталу; реалізація не використовуваних основних засобів; продаж недобудованих об'єктів потенційним інвесторам; залучення довгострокових банківських кредитів. - Зниження обсягу дефіцитного грошового потоку, за рахунок: втілення нових проектів, включених в інвестиційну програму корпорації, що не потребують довгострокових фінансових вкладень; застосування консервації для об'єктів, що знаходяться на етапі будівництва; зменшення розмірів постійних витрат.

Джерело: складено автором за [3].

Завершальним етапом оптимізації виступає підтримання створених умов для максимізації чистого грошового потоку, що забезпечить ріст економічного розвитку підприємства, здебільшого, за рахунок внутрішніх джерел фінансування.

Список використаних джерел:

1. Карпенко Л. М. Методи оптимізації та моделі управління грошовими потоками на підприємстві / Л. М Карпенко // Вісник соціально-економічних досліджень. – 2014. – № 1 (52). – С. 98–106.
2. Олійник О. О. Грошові потоки підприємства: інформаційна функція, об'єкт управління / О. О. Олійник, Т. І. Олійник // Вісник ДДФА: Економічні науки. – 2006. – №1 (15). – С. 106–110

3. Леонт'єв В. Є. Корпоративні фінанси : посібник та практикум / В. Є. Леонт'єв, В. В. Бочаров, Н. П. Радковська. – К.: Новий світ, 2015. – 320 с.
4. Тімар І. В. Грошові потоки Державного казначейства: проблеми визначення та класифікації/ І. В. Тімар // Економіка і управління: проблеми науки та практики: збірник матеріалів міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції 3–4 грудня 2012 р., м. Київ – Дніпропетровськ: Герда, 2012. – С. 222–223.

Савченко О. С.

Луганський національний університет імені Тараса Шевченка (Україна)

**ЗАПРОВАДЖЕННЯ КРИТЕРІАЛЬНОГО ПІДХОДУ
ДО ОЦІНЮВАННЯ РІШЕНЬ ПРИ СТВОРЕННІ
ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ЕКОНОМІЧНИХ КЛАСТЕРІВ**

Проблеми економічного розвитку регіонів в Україні відносяться до найскладніших як в теоретичному плані, так і в аспекті практичної реалізації науково-обґрунтованих рекомендацій. Найбільшу складність представляє собою саме уявлення, що означає регіон як об'єкт економічного розвитку, який є альтернативним до більш зрозумілого об'єкту, яким є галузь народного господарства. Такий дуалістичний погляд на розвиток економіки не є штучним, оскільки кожен із вказаних об'єктів має своїх власних зацікавлених і впливових стейкхолдерів. Якщо суб'єктами зацікавленості розвитку галузі є уряд, міністерства, споживачі продукції певного профілю, то суб'єктом регіонального розвитку є місцева влада, місцеві громади й населення.

Завдяки науковим дослідженням у цієї галузі визначено принципи, становище, історію як формування територіально-економічних комплексів, так і їхнього переформатування, як у бік позитивних, так і негативних змін, аж до їхнього руйнування. Так, економічно регіоналізація України, що відбулася за минулих часів, підверглася певному реформуванню, зокрема, через проведену широкомасштабну приватизацію майна державних підприємств. У одних випадках приватизація відбувалася на користь зміцнення традиційних економічних регіонів, як, наприклад, це сталося в Донецькій області, де в єдиному територіально-економічному комплексі поєднано підприємства основних галузей промисловості, сконцентрованих у власності місцевих підприємницьких структур, таких як, «СКМ», «ДТЕК», «ІСД» та ін. Та навпаки, у разі безпринципної приватизації, її наслідки послаблювали, навіть, приводячи до значного руйнування територіально-економічних комплексів, як це мало місце, наприклад, стосовно економіки такого регіону як Луганська область, який у значній мірі був дезінтегрований через приватизацію найбільших промислових об'єктів на користь сторонніх інвесторів [1]. Гострота нинішнього стану уявлення проблем економічного розвитку регіонів України підсилюється багатьма економічними, соціальними, демографічними, геополітичними і воєнними чинниками, які руйнівним чином впливають навіть на ту, далеко не ефективну економічну регіоналізацію усередині України, яка складалась протягом десятиліть. Серед цих чинників: